

Naturarekin bat izan eta harremanetan sartzea

Jende gehienari gustatzen zaio natura, azken finean gu ere natura baikara. Denok daukagu naturatik gustuko dugun gertakari edo fenomeno bat.

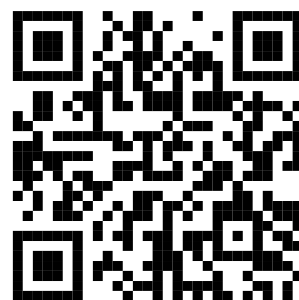
Gai horri buruz ariketa hauek egin ditzakezu:

- Irratsaioa entzun eta taula osatu, ondo ulertu duzula frogatzeko.
- Irratsaioan entzundako esaldi batzuk osatu, gaiarekin lotutako hitz-kateak erabiliz.
- Esaldi batzuk osatu, falta diren **aditz-izenak** jarritz.
- Txango bat prestatu taldean, naturako fenomeno bat ikustera joateko.

Naturako zerk txunditzen ditu?

Grabazio honetan, pertsona batzuek kontatuko dute naturako elementu edo fenomenoetatik zerk txunditzen dituen. Markatu nork zer esan duen.

	Umea	Nerea	Karlos	Xabier	Entzulea
Hostoak nola aldatzen diren kolorez					
Errekara begira egoteak					
Txori baten kanta entzuteak					
Elurra mara-mara ikusteak					
Eguna argitzen ikusteak					

<https://labur.eus/HE8Aw>

Idatzi falta diren hitzak

Segidan dituzu grabazioko pertsonen esandako esaldi batzuk (zertxobait aldatua), baina hitz batzuk falta dira: naturatik zer gustuko duten, hain zuzen ere. Jarri falta diren hitz horiek esaldian dagokien deklinabidearekin.

- entzutea du gustuko Karlos Cidek.
- koskorrek ur gainean egiten dituzten uhinek liluratzen dute Manu kazetaria.
- ikustea gustuko du neska batek.
- nola aldatzen diren kolorez liluratzen du mutiko bat.
- egoteak lasaitu egiten du Nerea Ibarzabal.
- ikusteak poz handia ematen dio Xabier Amurizari
- ikusteak aho zabalik uzten du entzule bat.

Ikustea ala ikusteak?

Hizkuntza-forma aldetik, erreparatu nola aditz-izenak forma aldatzen duen, esaldian betetzen duen funtzioaren arabera. Begiratu honako adibideei:

- *Kukuaren kanta entzuteak txunditzen nau.*

- *Errekako urari begira egotea gustukoa dut nik.*

(*Nahi baduzu, begiratu hemen aditz-izenei (nominalizazioei) buruzko teoria, Gramatika gaitasuna lantzen liburutik hartua*).

Osatu ondorengo esaldiak, falta diren hitzak jarriz.

1. Egunsentia argitzen gauza ederra da.
- 2- Urtaroak nola aldatzen diren liluratzen nau.
3. Asko gustatzen zait udazkenean mendira
4. Elurretan lasaitzen nau.
5. Kobazulo batean asko estresatzen nau.
6. Zaldi gainean beldurra ematen dit.
7. Txorien kanta liluragarria da.

Naturara txangoa

Komentatu talde txikitan naturatik zer gustatzen zaizun.

Bukaeran, plan bat egin behar duzue gela osoak naturako fenomeno bat ikustera joateko.

Irratsaioan entzun dituzun naturako fenomenoetatik, zein duzu gustuko?

- Kukuaren kanta entzutea
- Harri-koskorrek ur gainean egiten dituzten uhinak
- Armiarma-sareak ikustea
- Hostoak zergatik aldatzen diren kolorez
- Errekara begira egotea
- Egunsentia argitzen ikustea
- Elurra mara-mara ikustea

Kontatu beste fenomeno edo gertakari bat asko gustatzen zaizuna.

Honelako esaldiak erabil ditzakezu:

- *Ni urtaro-aldaketek txunditzen naute.*

- *Ni urduri nagoenean, mendira joaten naiz eta hor goian ibiltzeak asko lasaitzen nau.*

Orain, goiz-pasa edo egun-pasa bat egitea pentsatu duzue, naturako fenomeno edo gertakari bat ikusteko: kuku bat kantatzen ikustea, kobazulo bat bisitatzea, mendira txango bat animaliak

ikusteko, ibai bat non jaiotzen den ikustea....

Erabaki talde txikitan zer ikusi nahi duzuen eta horretarako nora joango zinateketen. Ondoren, adostu denon artean plana.

- *Nik ez dut inoiz entzun kukua kantatzen. Egingo dugu mendi-buelta bat ea entzuten dugun.*

- *Joan zarete inoiz Urederra ibaiaren jaiotza ikustera? Oso ederra da, Lizarra ondoan dago.*

Zuzenketa-orria

Naturako zerk txunditzen ditu?

	Umea	Nerea	Karlos	Xabier	Entzulea
Hostoak nola aldatzen diren kolorez	✓				
Errekara begira egoteak		✓			
Txori baten kanta entzuteak			✓		
Elurra mara-mara ikusteak					✓
Eguna argitzen ikusteak				✓	

Idatzi falta diren hitzak

- (Kukuaren hotsa) entzutea du gustuko Karlos Cidek.
- (Harri)-koskorrek ur gainean egiten dituzten uhinek liluratzen dute Manu kazetaria.
- (Armiarma-sareak) ikustea gustuko du neska batek.
- (Hostoak) nola aldatzen diren kolorez liluratzen du mutiko bat.
- (Errekara begira) egoteak lasaitu egiten du Nerea Ibarzabal.
- (Egunsentia argitzen) ikusteak poz handia ematen dio Xabier Amurizari
- (Elurra mara-mara) ikusteak aho zabalik uzten du entzule bat.

Ikustea ala ikusteak?

1. Egunsentia argitzen (ikustea) gauza ederra da.
- 2- Urtaroak nola aldatzen diren (ikusteak) liluratzen nau.
3. Asko gustatzen zait udazkenean mendira (joatea)
4. Elurretan (ibiltzeak) lasaitzen nau.
5. Kobazulo batean (sartzeak, ibiltzeak) asko estresatzen nau.
6. Zaldi gainean (ibiltzeak) beldurra ematen dit.
7. Txorien kanta (entzutea) liluragarria da.

Transkripzioa

KAZETARI GIZONEZKOA. Bueno, gaur Karlos, Nerea eta Xabierren tartean naturaz hitz egiteko asmoa daukagu eta galdera bat luzatuko diegu hirurei, eta zuei ere bai bide batez: naturako zerk txunditzen zaitu?, naturako zer fenomenok, zer gertaerak txunditzen zaitu. Hori da gaur luzatuko dugun galdera.

KAZETARI EMAKUMEZKOA. Neska-mutilei galdezka ere ibili gara.

KAZETARI GIZONEZKOA. Entzun dezagun zer dioten neska-mutilek.

MUTILA 1. Hotz egiten duen tokietan ba oso polita da aurora boreala, ba oso arraroa da zerua berdea ikustea.

MUTILA 2. Ostadarra, koloretsua delako.

NESKA. Ba armiarma-sareak nola egiten dituzten; armiarmak nola egiten dituzten beraien sareak.

MUTILA 3. Ba asko harritzen nau zergatik(an) hostoak aldatzen diren kolorez, ze batzuetan izaten dira berdeak eta gero kolorez aldatzen dira eta horiak eta laranja jakartzen dira.

MUTILA 4. Harritzen nau asko txorien habiak, zeba makilak denak pilatuta daude, eta hola oso politak dira beraiek bizitzeko, ez?

KAZETARI GIZONEZKOA. Naturako zerk txunditzen du Nerea Ibarzabal?

NEREA IBARZABAL. Bueno, orokorrean ura dagoen eremuak, ez dakit, erreka eta itsasoak ze batzuetan iruditzen zait gure eguneroko bizitzan arazoak iruditzen zaizkigunak edo arazoak dauzkagu edo askotan kezka txikiak buruan, eta gustatzen zait erreka batera joan eta ikustea nola ez den ezer aldatzen. Hau da, urak berdin jarraitzen du nahiz eta zuk lanean egun txar bat izan, eztabaida bat izan norbaitekin... Ez da aldatu ezer, ez da hain garrantzitsua munduarentzat, ze erreka hori berdin doa aurrera.

KAZETARI GIZONEZKOA. Berdin doa, ezta?

NEREA IBARZABAL. Eta horrek lasaitzen nau, erreka joan eta "bueno, ja esta", berdin dio niri zer gertatu zaidan, ondo dago, ura badoa eta ni ere joango naiz.

KAZETARI GIZONEZKOA. Eta gero erreka botatzen duzun harri-txintxarra, adibidez, harri bat, ezta, horrek sortzen dituen uhinak ere oso politak izaten dira, ezta? Borobil horiek bezala, ezta?

NEREA IBARZABAL. Bai.

KAZETARI GIZONEZKOA. Karlos, naturako zerk txunditzen zaitu?

KARLOS CID. Ba nik pentsatu dudana hemen botatzeko da gehien txunditzen nauena dela kukuaren hotsa, batez ere inoiz entzun ez dudalako kukuaren hotsik. Orduan...

BESTEAK. Benetan? Karlos!

KARLOS CID. Ez, sekulan ez. Ni kaletarra naizue eta hemen ez dago kukurik, hemen ez dago ezer kutsaduraz aparte eta Xabierrek...

NEREA IBARZABAL. Ku(ku)tsadura.

BESTEAK. Kar-kar.

KAZETARI GIZONEZKOA. Xabier Amuriza zerk txunditzen du?, naturako zerk txunditzen du?

XABIER AMURIZA. Ba nik esan behar dut lehenengo-lehenengo natura esentziala norbera dela, eta ni pozik gustura eta nagoenean edozein txokok txunditzen nau. Baina triste edo atsekabez, umore txarreko nagoenean, natura guztiak amorrarazten nau; orduan, ba lehenengo natura norbera da. Bat aipatzekotan, inoiz gertatu ba berandu etortzea – Nafarroatik edo ez dakit nondik– eta bidean egunsentia argitzea. Eta, batez ere, ondo, sentsazio onarekin bazatoz, orduan egunsenti hori baino ederragorik ez dago munduan.

KAZETARI GIZONEZKOA. Entzule batek dio "Elurra mara-mara egiten ikustea bezalakorik ez dago". Bueno, gozatu naturaz, e? Hor dago guretzako eta goza dezagun naturaz betiere errespetatuz.